

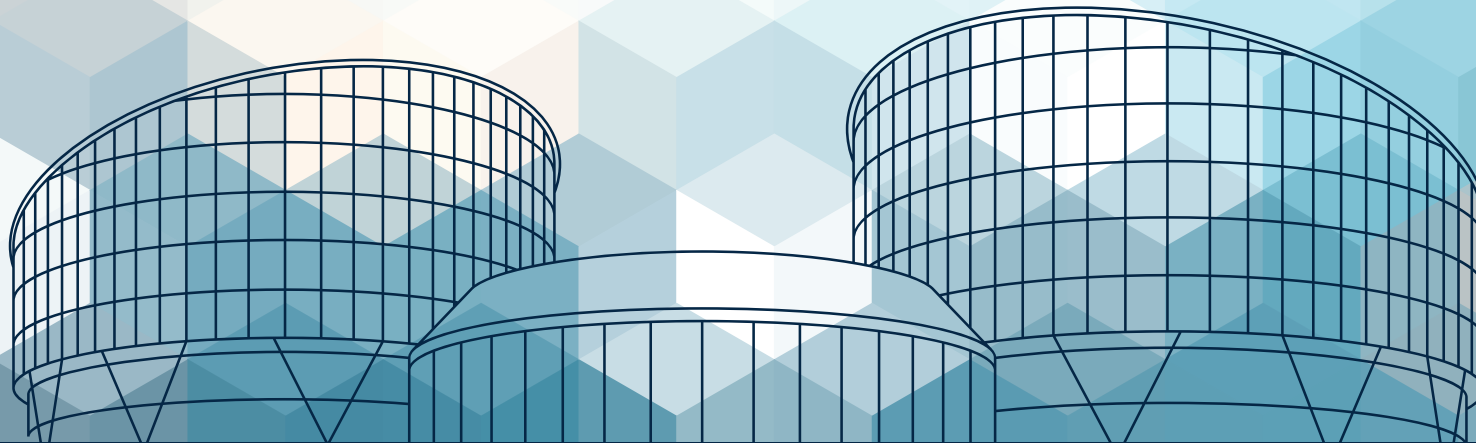
Пројекат финансира
Европска унија

 ПРАВОСУДНА
АКАДЕМИЈА

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО
ПРАВДЕ

Матијашевић против Србије

Изјава о ограничењу одговорности. Ова публикација је израђена уз помоћ Европске уније. Садржај ове публикације искључива је одговорност пројекта „Подршка Европске уније Правосудној академији“ и ни у ком случају не одражава ставове Европске уније.

АНАЛИЗА ПРЕСУДЕ

Поштовање претпоставке невиности

(повреда чл. 6 ст. 2 Конвенције у вези са чл. 23 ст. 3 Устава Републике Србије („СГ РС“, бр. 1/90)¹, као и чл. 3 Закона о кривичном поступку („Сл. лист СРЈ, бр. 70/2001 и 68/2002)²

Матијашевић против Србије

(БРОЈ ПРЕДСТАВКЕ: 23037/04, ПРЕСУДА ОД 19.09.2006.)

¹ Дати члан одговара чл. 34 ст. 3 Устава Републике Србије који је тренутно на снази („СГ РС“, бр. 98/2006).

² Дати члан одговара чл. 3 Закона о кривичном поступку Републике Србије који је тренутно на снази („СГ РС“, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013 и 55/2014).

СЕНТЕНЦА:

Изјаве суда или других званичника којима се неко лице проглашава кривим за кривично дело пре него што је његова кривица доказана у кривичном поступку представља повреду претпоставке невиности која је саставни део права на правично суђење, без обзира на коначни исход оптужбе.

ЧИЊЕНИЧНИ ОПИС:

Окружни суд у Новом Саду је 2003. године одредио притвор подносиоцу представке због сумње да је учинио кривична дела преваре и убиства. Након тога, подносиоцу представке је био продужен притвор за још два месеца. У образложењу решења о продужењу притвора судско веће је истакнуло да је подносилац представке „починио кривична дела која су предмет ове оптужбе“. Подносилац представке је поднео жалбу против решења о продужењу притвора Врховном суду Србије истичући да је њиме грубо повређено његово право на претпоставку невиности. Врховни суд Србије је одбио ову жалбу пропутивши да се изјасни о приговору који се односио на претпоставку невиности. Подносилац представке је правоснажно осуђен због подстрекавања на убиство на казну затвора.

НАЧЕЛА ЕВРОПСКОГ СУДА:

Сходно пракси Европског суда, повреда претпоставке невиности (према члану 6 став 2) може да буде извршена било судском одлуком било изјавом званичника³ која се односи на лице оптужено за кривично дело, уколико оне одражавају мишљење да је дато лице криво за извршење предметног кривичног дела пре него што се његова кривица докаже у законитом поступку.

При том за оцену да ли је претпоставка невиности повређена неком изјавом, односно писаним ставом суда изнетим пре окончања кривичног поступка није уопште битан коначни исход кривичног поступка. Чак и уколико лице накнадно буде окривљено и осуђено, сама чињеница да су ставови о његовој кривици изнети односно изјаве о његовој кривици дате пре него што је тај поступак окончан, нарушавају његово право да се све до правоснажне одлуке суда сматра невиним.

ПРИМЕНА НАЧЕЛА НА ЧИЊЕНИЦЕ КОНКРЕТНОГ ПРЕДМЕТА:

У овом предмету став Окружног суда у Новом Саду да је подносилац представке „починио кривична дела која су предмет ове оптужбе“ садржана у решењу о продужењу притвора представља повреду претпоставке невиности, без обзира на то што је подносилац касније правоснажно осуђен.

³ За случај када изјаве највиших државних званичника (председник државе, председник владе, Републички јавни тужилац, министар унутрашњих послова) представљају повреду претпоставке невиности в. предмет *Пеша против Хрватске (Peša v. Croatia, бр. 40523/08 од 08.04.2010.)*.

ПОСЛЕДИЦЕ УТВРЂЕНЕ ПОВРЕДЕ:

Будући да повреда није била препозната од стране домаћих судова, Европски суд је утврдио повреду права на правично суђење и досудио да Република Србија на име трошкова поступка пред домаћим судовима и Европским судом плати 662 евра подносиоцу представке.

Повреда права на правично суђење у овом предмету могла је да се избегне да је Врховни суд Србије у складу с горе истакнутим критеријумима размотрио притужбе подносиоца о повреди права на претпоставку невиности.

КОМЕНТАР:

Ова пресуда произилази из раније добро установљене праксе којом се пружа заштита од повреде права на претпоставку невиности. Она је у складу са принципима израженим у ранијим пресудама *Енгел и др. против Холандије (Engel and Others v. the Netherlands, бр. 5100/71 од 08.06.1976.)* у погледу критеријума која морају да се узму у обзир приликом утврђивања да ли је подносилац представке био „оптужен за кривично дело“ у смислу члана 6 става 2, као и пресуди *Минели против Швајцарске (Minelli v. Switzerland, бр. 8660/79 од 25.03. 1983.)* у погледу извршеног прецизирања да исход кривичног поступка не утиче на оцену да ли је у конкретном случају дошло до повреде претпоставке невиности.

Европски суд је утврдио у предмету *де Алнат де Рибемо против Француске (Allenet de Ribemont v. France, бр. 15175/89 од 10.02.1995.)* који је претходио пресуди

у случају *Матијашевић*, да повреду претпоставке невиности поред судија могу да проузрокују својим изјавама и други државни званичници, настојевши при томе да успостави равнотежу између заштите права на слободу изражавања из члана 10 и права на претпоставку невиности окривљеног у смислу члана 6 ставу 2 Европске конвенције.

Претпоставка невиности штити се одредбама садржаним у Уставу Републике Србије и у Законнику о кривичном поступку. Према томе, домаћи прописи усклађени су са Конвенцијом. Како би се избегле исте повреде Конвенције у будућности, домаћи судови су дужни да у сличним ситуацијама воде рачуна о томе да у одлукама које доносе у току поступка не износе ставове о томе да је поједино лице криво за кривично дело за које је оптужено пре него што то буде утврђено правоснажном кривичном пресудом, без обзира на снагу доказа који постоје о његовој кривици.

ПОДРШКА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ ПРАВОСУДНОЈ АКАДЕМИЈИ
Теразије 8/1, 11000 Београд, Србија

Т: +381 11 3023 866

Ф: +381 11 3023 877

info@jap.rs

**BRITISH
COUNCIL**

Пројекат спроводи конзорцијум
који предводи British Council